

Gençliğin Kıymeti: Hedef Sunumu ve Sebep-Sonuç Metin Yapısı

T.D.7.16, T.O.7.2: Metnin bölümlerini çözümleme; okumada strateji ve yöntem seçimlerini yönetebilme · T.K.7.4, T.K.7.26, T.Y.7.1, T.Y.7.22: Konuşma ve yazma süreçlerini yönetme ve öz yansıtma yapabilme

HATIRLAYALIM

- Hedef sunumu için üç akran ve üç yetişkinin beş yıllık hedefleri ile çalışmalarını öğrenilir; benzerlik ve farklılıklar şema veya tabloyla sunulur.
- Sunumda göz teması ve uygun beden dili kullanılır; sonunda amaca ulaşma, içeriğin yeterliliği ve dilin anlaşılabilirliği ölçütleriyle öz değerlendirme yapılır.
- Kendini değerlendirme yazısında ölçüt listesi son iki yıllık yaşamla karşılaştırılır; her ölçüt ayrı paragrafa yaşamdan örneklerle ele alınır.
- Sebep-sonuç metnlerinde “çünkü, -diği için, -den dolayı” sebebi, “böylece, dolayısıyla, bu yüzden, sonuç olarak” sonucu gösterir.

1 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görüşme çizelgesindeki beş yıllık hedefleri inceleyen bir öğrencinin sunumunda aşağıdaki yargılardan hangisini söylemesi beklenir?

3 Akranın 5 Yıllık Hedefleri

1. Bilim olimpiyatlarına katılmak
2. Müzik aleti çalmayı öğrenmek
3. Yüzme kursunu tamamlamak

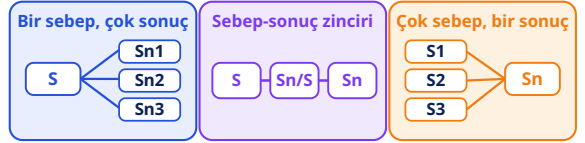
3 Yetişkinin 5 Yıllık Hedefleri

1. Mesleki uzmanlığı bitirmek
2. Müzik aleti çalmayı öğrenmek
3. Kendi atölyesini açmak

- A** Akranlarım meslek edinmeye, yetişkinler ise spora ve bilime yönelik hedefler belirlemişti.
- B** Bir müzik aleti çalmayı öğrenmek iki grubun ortak hedefiyken, atölye açmak yetişkinlere özgüydü.
- C** Üç akran ve üç yetişkinin önümüzdeki beş yılda ulaşmak istediği hedefler birbirinden bütünüyle kopuktur.
- D** Sunum hazırlığında akranların hedefleri öne çıkarılmalı, yetişkin görüşmeleri tablodan silinmelidir.

3 TABLOYU TAMAMLA

Şema kartlarından yararlanarak bu hafta incelenen üç bilgilendirici metnin hangi grafik düzenleyiciye uyduğunu ve temel sebep ya da sonucunu tabloya yazınız. İlk satır örnektir.

Metin adı	Uygun şema türü	Temel sebep ya da sonuç
Öğrenmenin Bitmeyen Yolculuğu	Bir sebep, çok sonuç	Öğrenmeyi yaşam alışkanlığı yapmak
İyiliğin Zincirleme Etkisi	Sebep-sonuç zinciri	İyiliğin toplumun ortak değeri olması
Saygın Bir Birey Olmak	Çok sebep, bir sonuç	Bireyin toplumda saygın olması

2 EŞLEŞTİRME

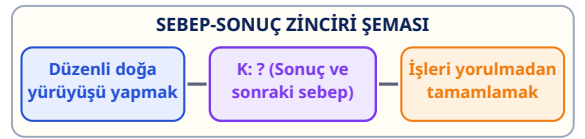
Kavram kartlarında yer alan terimleri görev ve açıklamalarıyla eşleştiriniz. Harfleri kutulara yazınız.

1	2	3	4	5
Ön bilgi	Amaca ulaşma	İçeriğin yeterliliği	Dilin anlaşılabilirliği	Geçiş ifadeleri

- e** 1. Ön bilgi
- d** 2. Amaca ulaşma
- c** 3. İçeriğin yeterliliği
- b** 4. Dilin anlaşılabilirliği
- a** 5. Geçiş ifadeleri
- a)** Öz değerlendirme yazısında her ölçüt paragrafını birbirine bağlayan unsurlar
- b)** Sunumdaki sözcük ve cümlelerin dinleyici düzeyine uygunluğunu ölçen ölçüt
- c)** Sunumdaki bilgi ve karşılaştırmaların konuyu tam kapsamasını ölçen ölçüt
- d)** Sunumun başında hedeflenen sonuca varılıp varılmadığını yoklayan ölçüt
- e)** Üç akran ve üç yetişkinle yapılan görüşmelerden edinilen bilgiler

4 ÇOKTAN SEÇMELİ

Sebep-sonuç zinciri şemasında ara halkayı gösteren K kutusuna aşağıdakilerden hangisi getirilirse zincirin mantıksal bağı doğru kurulmuş olur?

- A** Yürüyüş ayakkabısının mağazadan satın alınması
- B** Hafta sonu havanın yağmurlu olması
- C** Bedensel dayanıklılığın ve akciğer kapasitesinin artması
- D** Doğa yürüyüşüne katılan kişi sayısının azalması

5 ÇOKTAN SEÇMELİ

Numaralanmış cümle fişlerinin hangisinde koyu yazılan ifade, cümlede doğrudan “sebebi” ortaya koymak için kullanılmıştır?

I. fiş Düzenli kitap okuduğu için dağarcığı zenginleşti.	II. fiş Planlı çalıştı; böylece ödevini erken bitirdi.
III. fiş Soruları yazdı, dolayısıyla verileri kolay topladı.	IV. fiş Prova yaptı; sonuç olarak sahnede hiç takılmadı.

- A** I. fiş (-diği için)
- B** II. fiş (böylece)
- C** III. fiş (dolayısıyla)
- D** IV. fiş (sonuç olarak)

6 KISA CEVAP

Mert'in öz değerlendirme kartındaki bilgilere göre hangi ölçütte başarılı olduğunu ve bir sonraki sunumda konuşan kimliğini geliştirmek için hangi önlemi alması gerektiğini yazınız.

KONUŞMACI ÖZ DEĞERLENDİRME KARTI · Mert

Güçlü yön: Hedefleri tabloyla eksiksiz karşılaştırdım.

Gelişmeye açık yön: Notlara baktım, göz teması kuramadım.

İçeriğin yeterliliği ölçütünde başarılıdır. Sonraki sunumdan önce materyalle prova yapmalı ve arkadaşlarıyla göz teması kurmalıdır.

7 SIRALAMA

Gençlerle yetişkinlerin hedeflerini karşılaştıran bir sunumun hazırlık aşamalarını baştan sona doğru 1'den 5'e kadar sıralayınız.

- Belirlenen benzerlik ve farklılıkları göstermek için şema, grafik veya tablo gibi çoklu ortam materyali hazırlamak
- Yakın çevredeki üç akran ve üç yetişkinle görüşme yapmak
- Gençlerin ve yetişkinlerin hedefleri ile çalışmaları arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirlemek
- Görüşülen kişilerin beş yıllık hedeflerini ve bu hedefler için yaptıkları çalışmaları not almak
- Sunum akışını planlayarak hazırlanan materyalle prova yapmak

8 ŞİFRELE KELİME

İpuçlarına karşılık gelen kavramları kutulara yazınız. Turuncu kutulardaki harfler, kendini değerlendirme yazısının temelini oluşturan "değerlendirme maddesi" kavramını oluşturur.

Sunumdaki gelişmeye açık yönler için bir sonraki konuşmada alınacak tedbir

Ö N L E M

Sebepler-sonuç metinlerinde nedenlerin ve sonuçların sıralandığı orta bölüm

G E L İ Ş M E

Cümlede doğrudan sebebi ortaya koyan temel bağlaç

Ç Ü N K Ü

İyiliğin Zincirleme Etkisi metninde iyilikseverliğin çevrede oluşturduğu ilk ortam

G Ü V E N

Hedeflerin benzerlik ve farklılıklarını satır ve sütunlarda gösteren materyal

T A B L O

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

Ö L Ç Ü T

9 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Ölçüt kartında yer alan "okuma alışkanlığı edinme" ölçütüne göre kendi son iki yılınızı değerlendiren, yaşamınızdan bir örnek ve bir sebep-sonuç ifadesi içeren kısa bir paragraf yazınız.

ÖLÇÜT LİSTESİ · 1. Madde

"Okuma alışkanlığı edinerek bilgi ve hayal dünyasını geliştirmek"

Son iki yıldaki durum · Yaşamdan örnek · Sebepler-sonuç ifadesi

Son iki yılda her akşam düzenli kitap okuduğum için okuma alışkanlığım güçlendi; böylece kelime hazinem ve hayal dünyam gelişti.

10 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Bu hafta işlenen konularla ilgili aşağıdaki ifadelerden doğru olanların D, yanlış olanların Y kutusunu işaretleyiniz.

D Y

"Bu nedenle" ifadesi hem sebep hem sonuç listesinde yer aldığı için görevine cümlelerin anlamından bakılarak karar verilir.

☒ ☐

Kendini değerlendirme yazısında her paragrafta bir ölçüt ele alınır ve örnekler öğrencinin kendi yaşamından seçilir.

☒ ☐

Sebepler-sonuç yapısındaki metinlerin giriş bölümünde tüm sebepler ve sonuçlar ayrıntılarıyla sıralanır.

☐ ☒

"Saygın Bir Birey Olmak" metninde disiplin, azim, güven ve takdirin tek bir sonuca götürmesi "çok sebep bir sonuç" şemasına örnektir.

☒ ☐

Sebepler-sonuç metin yapısını çözümleme stratejisinin üçüncü adımında 4-6 kişilik büyük gruplarla öğretmen rehberliğinde çalışılır.

☐ ☒

11 KISA CEVAP

Şemada sebep-sonuç yapısıyla yazılmış bilgilendirici bir metnin üç bölümü verilmiştir. Bu üç bölümün metindeki görevlerini kısaca açıklayınız.

1. Giriş Bölümü

Konuya başlangıç

2. Gelişme Bölümü

Sebepler ve sonuçlar

3. Sonuç Bölümü

Genel toparlama

Giriş bölümü ele alınan konuyu tanıtır, gelişme bölümü sebepleri ve sonuçları sıralar, sonuç bölümü ise anlatılanları toplar.

12 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Kendini değerlendirme yazısı için hazırlanan taslak plandaki numaralanmış bölümlerden hangileri yazma kurallarına uygun değildir?

1. Paragraf: Okuma alışkanlığı ölçütü (yaşamımdan örnek)

2. Paragraf: Zaman kullanımı ölçütü (komşumuzun planı)

3. Paragraf: Sosyal sorumluluk ve yabancı dil bir arada

4. Adım: Geçiş ifadeleri ile yazım ve noktalama denetimi

A) Yalnız 1. paragraf

B) 1. paragraf ve 4. adım

C) Yalnız 4. adım

D) 2. ve 3. paragraflar

13 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerdeki boşlukları kutudaki ifadelerle tamamlayınız. Bir ifade artacaktır.

sınıfın

düşüncesi

kronolojik

sesli

zincir

1. Sebepler-sonuç metninin ana **düşüncesi** sebeplere ve sonuçlara göre kurulur.

2. Sunumdan önce **sınıfın** özelliklerini dikkate alıp anlatımımızı ayarlarız.

3. Bir durumun yeni bir duruma yol açtığı metinlerde **zincir** şeması kullanılır.

4. İlk adımda öğretmenin metni **sesli** düşünerek çözümlemesi izlenir.